

Cuprins

Penitenciar mai mic, pe măsura vârstei	11
Zbor într-un cuib de cuci	13
Alex	15
Fă-te că lucrezi!	21
Facerea de bine e futere de frate	23
Cine-a inventat cântarul, bată-l Dumnezeu cu parul!	27
„Trăiești în bula ta de cristal nordic și nu știi ce greu e aici!”	29
Ritual de duminică	33
Pe umeri plete-mi curg râu	36
Căpușe în mahala	38
Cum să nu-i pedepsim pe cei mici	40
Scrisoare deschisă către un donator de spermă	42
Ea este bunica	45
Urăsc patul ăsta	48
<i>One way ticket</i>	50
Omul cu usturoi	54
<i>You did well</i>	57
<i>Losing My Religion</i>	60
Tocană de ceapă cu mămăligă	63
Trăi-ți-ar împărăteasa	67
Inimă de țigancă	70

<i>Pretty Woman</i>	73
2020, un <i>rehab</i> mondial	77
<i>Tell me lies, tell me sweet little lies</i>	79
<i>Eight Days a Week</i>	81
Am rămas la fel	83
<i>Cofeina ecumenical</i>	87
Ziua Independenței	89
<i>Home Sweet Home</i>	91
Spune-mi despre mine	94
Eu și fetele mele	96
Mireasmă de tei	98
Modelul scandinav	100
Bagaje gata de fugă	103
Cuțitul la os	105
„Pleacă!”	108
Cancerul, liniștea mea	111
Kimi avea o lesă	115
Nu m-a bătut niciodată	118
Omul meu de la 9	122
<i>Dark Side of the Moon</i>	124

Cuvânt-înainte

Cum sunt autori de ale căror texte ești avertizat să te apropii cu grijă ori cu mănuși sau fără bocanci, printre altele, de cartea Cristinei Engström suntem invitați tacit să ne apropiem fără o precauție specială, dar și fără așteptări. Autoarei nu îi pasă că ai putea să fii insensibil sau rău, că ai putea să o judeci sau chiar să o condamni. Și nu din aroganță sau teribilism, ci din pura independență, sinonimă cu libertatea absolută, dată de sinele care își cunoaște fiecare element care-l alcătuiește, fiecare cotlon al personalității trecute și actuale, deschizându-se cu obstinație către viitor. Nu contează că intri în lumea ei cu pre concepții sau că aduci în prim-plan ce te-a făcut cine ești, la final sunt șanse mari să ieși alt om din *Cancerul, liniștea mea*.

Doar sinceritatea față de sine mi se pare brută, dure-roasă și necesară, o lecție de luat în calcul și la a doua, și la a treia, și la a cine știe câta citire. În texte mai degrabă scurte, cu un limbaj concis și fără perdea, cartea de față are capacitatea de a trage semnale de alarmă pe nenumărate paliere încă sensibile la noi: parentingul lui „merge și-așa” sau al lui „eu te-am făcut, eu te omor”, violența din familie, părinții agresori și abuzatori,

copiii deveniți părinți ai adulților care nu mai pot să se salveze. *Cancerul, liniștea mea* este, în schimb, străfulgerată de mici sclipiri de lumină, de speranță, de bun și bine, așa cum sunt: iubirea descoperită unde te aștepti mai puțin, viața înflorind în cele mai potrivnice condiții, bunica-miracol de umană și de Bună.

Cristina Engström nu are nevoie de milă, poate chiar nici de empatie. Nu vrea nimic de la cititor și chiar oferă, cu generozitate și totodată cu respect, frânturi dintr-o viață care ar putea fi și poate chiar este a fiecăreia dintre noi. Diferența este că ea dă dovadă de un nebunesc curaj de a demasca tot ce a rănit-o, vorbind și-n numele nostru, al tuturor femeilor pe care viața și deciziile altora le-au modelat de pe când nu aveau puterea să se împotrivescă și urmărind parcursul până într-un prezent în care aceleași femei își devin propriile salvatoare, chiar supereroi.

Ea își spune poveștile din care răsare tot mai reinventată, ca o matrioșcă, pentru că este o povestitoare care, detașată de dimensiunea pur emoțională dată de faptul că ei i s-au întâmplat toate acestea, reușește să identifice filonul narator cu potențial în orice întâmplare, fie ea tragică sau ilară. Pentru că pur și simplu sunt povești ce merită să fie spuse, dincolo de durerea din care s-au născut sau pe care încă o pot provoca. Nevoia ca ele să existe depășește orice altceva. Și e atât de bine că scrisul Cristinei adună vocile noastre pentru a spune ce am trăit!

Anca Zaharia

Penitenciar mai mic, pe măsura vârstei

Cea mai cruntă pedeapsă pe care o poți aplica unui copil este privarea de iubire.

Mi s-a părut că sunt pedepsită îngrozitor în fiecare zi de luni, când mă duceau la grădinița săptămânală și mă lăseau acolo până vineri. Nu știam unde greșesc, nu știam în ce fel am păcătuit, dar eram ferm convinsă că făcusem ceva rău și acum îmi primeam pedeapsa.

Țin minte perfect camerele reci și sterile ale acelei instituții comuniste, cimentul amestecat cu pietricele mici, pișarea și căcarea în linie, ca într-o unitate cazonă disciplinară. Îmi venea întotdeauna să fac pipi mai devreme sau mai târziu decât ora impusă, așa că la necesitățile fiziologice se adăuga umilința de a sta goi-pușcă obligatoriu, plus disprețul fățiș față de emoțiile noastre de copii.

Paturile erau reci, miroseau teribil a clor, erau aliniate ca într-un lagăr și era mereu întuneric.

Nu aveam voie să deranjăm „tovarășele” pe timpul nopții. Ca să evităm bătaia, cei mai tupești dintre noi

se duceau noaptea și se pișau în patul altora, ignorând faptul că tocmai îi asigurau ăluia o mamă de bătaie. Mi-am furat-o și eu o dată de la cineva și mi-am primit partea: un dos de palmă mi s-a lipit de obrazul mic și urmele au rămas acolo mai multe zile, iar în suflet pentru totdeauna.

Încă mai văd farfuriile și castroanele de metal în care ni se servea o mâncare infectă, lungită cu apă; miros felia cu unt și gem, simt gustul apei colorate, care se voia a fi ceai.

Am urât locul acela, unde mă simțeam a nimănu. Respinsă de iubirea mamei, eram singură, plină de frici. Fără să știu, atunci am pus baza tuturor fricilor mele din viață, iar cea mai mare avea să fie cea a abandonului.

Acum sunt eu adultul din grădiniță și mi se pare că nici un alt loc nu mi se potrivește mai bine.

Zbor într-un cuib de cuci

De la etajul 14 vedeam o mare parte a Bucureștiului, cea mai apropiată fiind zona Ghencea din Drumul Taberei. De pe balcon priveam des către cartierul în care locuia bunică-mea: acolo era oaza mea de liniște, erau cei care aveau să fie mai târziu în viață stâlpul meu de iubire și siguranță. Mă furișam des pe mica terasă și visam cu ochii deschiși că pot zbura către ea, că pot ajunge imediat, ca prin vis, în brațele bune ale Luciei.

Priveam în gol și mă întrebam dacă voi muri când voi atinge asfaltul. Sau în zbor? Nu înțelegeam, la vârsta aceea, cum funcționau gravitația și Legea Atracției Universale. Știam doar că îmi era al dracului de frică de înălțime și mă apropiam cu multă grijă de margine. Cu ușurință se putea trece prin geamul de sub balustradă: era vechi și crăpat, nu oferea câtuși de puțin siguranța care ar fi fost necesară la o asemenea înălțime.

Balconul ascundea multe povești, era locul în care restul lumii dispărea și nimeni nu avea acces la ce se întâmpla acolo.

L-am văzut și pe dinafară, când stăteam suspendată în aer, în afara lui. Tot ce mă oprea din cădere era o pijama ținută bine de un individ cu spume la gură și pumni furioși. N-am înțeles niciodată de la ce și cum începeau ieșirile acelea de furie: simțeam doar că vin și că, în asemenea momente, mereu eram singură cu el. Ceilalți ai casei fugeau la vecini sub pretextul unei vizite, dar toată lumea știa ce se întâmplă în apartamentul unde rămâneau doar monstrul și un copil prea speriat ca să mai poată striga sau plânge.

Pe terasa de la etajul 14 am simțit prima dată că vreau să urlu: „Fă-o și gata, fă-o!”. Țipam doar în gând, căci eram mereu mută de frică în preajma lui. Odată m-a zgâlțâit atât de puternic în exteriorul balconului, încât m-am căcat pe mine de frică, la propriu. Țin minte perfect ce sentiment de milă față mine m-a cuprins în clipa aceea și câte visuri de moarte aveam: a mea, a lui, plus gândurile despre cum să-lucid în somn ce-mi cloco-teau prin minte.

N-aveam mai mult de 11 ani și mă gândeam deseori cum să-l omor. Vedeam de multe ori cum să îi înfig un cuțit în inimă, dar îmi era teamă că nu voi reuși să duc treaba la bun sfârșit și că iarăși mă vă bate crunt.

L-aș fi putut ucide de atâtea ori...

Alex

În Norvegia nu se fac cezariene la cerere, ci numai dacă există vreun pericol pentru mamă sau făt.

Mi-a fost mare frică de întâlnirea cu moașa: era persoana care urma să decidă dacă voi avea o naștere normală sau una prin cezariană. Mi-o amintesc rece, neînțelegătoare și cu o privire care mă condamna pentru că aleg calea „ușoară”.

Dar mie numai ușoară nu mi se părea. Aș fi vrut să intre în corpul meu, să-mi simtă frica, trecutul, mâinile care m-au atins, teama de a mă expune, aș fi vrut să înțeleagă cât mi-era de silă să stau cu picioarele desfăcute, vulnerabilă, parcă umilită.

Sarcina nu a fost cea mai fericită perioadă a mea, iar lumea din jur nu înțelegea de ce eu nu plutesc pe un nor de fericire precum celelalte femei pe cale să devină mame. Nu m-am omorât cu explicații: le spuneam că nu mă simt bine, dar continuam să merg zilnic la grădiniță. Ceva nu părea în regulă, dar nu m-am justificat în fața nimănui; m-am încăpățânat să fiu printre copii și să fur de la ei energie și bucurie chiar până în ziua în care am născut.